

ΟΜΙΛΙΑ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΠΑΣΥΞΕ κ. ΧΑΡΗ ΛΟΪΖΙΑΗ

Εξοχότατε κύριε Πρόεδρε της Κυπριακής Δημοκρατίας,
Έντιμοι κύριοι Αρχηγοί και Εκπρόσωποι Κομμάτων,
Έντιμοι κύριοι Υπουργοί,
Your Excellencies,
Αξιότιμοι κύριοι Βουλευτές,
Εκλεκτοί προσκεκλημένοι,
Φίλοι εκπρόσωποι των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης,

Εκ μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου και των μελών του Παγκύπριου Συνδέσμου Ξενοδόχων, σας καλωσορίζω στην Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση του Συνδέσμου μας.

Εκλαμβάνουμε την παρουσία σας, ως επιβεβαίωση της σημασίας που αποδίδετε στην ξενοδοχειακή και τουριστική μας βιομηχανία, αλλά και ως αναγνώριση του ρόλου και της διαχρονικής συμβολής του ΠΑΣΥΞΕ στην οικονομική ανάπτυξη του τόπου μας.

Η φετινή Γενική μας Συνέλευση πραγματοποιείται σε μια θετική συγκυρία για την κυπριακή οικονομία, κύρια χαρακτηριστικά της οποίας είναι η σταθεροποίηση σε ικανοποιητικούς αναπτυξιακούς ρυθμούς, οι αναβαθμίσεις από τους οίκους αξιολόγησης και η σταδιακή μείωση της ανεργίας.

Ακόμη πιο θετική είναι η συγκυρία για την τουριστική και ξενοδοχειακή μας βιομηχανία, η συμβολή της οποίας στις πιο πάνω επιδόσεις –πιστεύω πλέον συμφωνούμε όλοι– υπήρξε καταλυτική.

Έτσι, σε συνέχεια των επιδόσεων του 2016 –το οποίο στο εξής θα αποτελεί στο δικό μας λεξιλόγιο τη νέα χρονιά-ρεκόρ του κυπριακού τουρισμού, με αφίξεις που ξεπέρασαν για πρώτη φορά τα 3 εκατομμύρια– το πρώτο τετράμηνο φέτος καταγράφουμε μια πρόσθετη αύξηση της τάξης του 20%. Τα έσοδα καταγράφουν, μικρότερη αλλά ικανοποιητική αύξηση 12% και η απασχόληση στη βιομηχανία μας αυξάνεται με σαφώς πιο γρήγορους ρυθμούς από το σύνολο της οικονομίας, σε σημείο που να παρουσιάζονται και ελλείψεις ανθρώπινου δυναμικού στον κλάδο μας.

Δυστυχώς, η Γενική μας Συνέλευση πραγματοποιείται και σε μια περίοδο έντονων διεθνών ανακατατάξεων και αναταράξεων, ως αποτέλεσμα της έξαρσης της τρομοκρατίας και της βίας, φαινόμενα που ασφαλώς επηρεάζουν δυσμενώς την ευαίσθητη τουριστική βιομηχανία.

Κύριε Πρόεδρε,

Πριν από δύο ακριβώς χρόνια, όταν ακόμα ως χώρα παλεύαμε για να εξέλθουμε από την ύφεση και η οικονομία μας βρισκόταν σε πρόγραμμα προσαρμογής, από αυτό εδώ το βήμα, υποδεικνύαμε ότι δύο ήταν οι κατευθύνσεις προς τις οποίες έπρεπε άμεσα να κινηθούμε.

- Στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τουριστικού μας προϊόντος και
- Στην επιμήκυνση της τουριστικής μας περιόδου.

Σήμερα, προσγειωμένα και ρεαλιστικά, μπορούμε να αναγνωρίσουμε ότι με συντονισμένες και κοινές προσπάθειες, όλων ανεξαιρέτως των εμπλεκόμενων μερών, πετύχαμε αρκετά και στις δύο αυτές κατευθύνσεις. Καταφέραμε, μέσα σε συνθήκες πρωτοφανούς κρίσης, να αντιστρέψουμε το αρνητικό κλίμα που για μια μεγάλη περίοδο χαρακτήριζε την τουριστική μας βιομηχανία.

Θέλω να θυμίσω ότι για πολλά χρόνια ο παγκόσμιος τουρισμός, αλλά και τουρισμός της εγγύτερης γεωγραφικής μας περιοχής, αυξάνονταν με σταθερό ρυθμό, ακόμη και σε χρονιές που σηματοδεύονταν από αρνητικές πολιτικές ή οικονομικές εξελίξεις, κι εμείς αδυνατούσαμε να αντλήσουμε το ποσοστό που μας αναλογούσε, χάνοντας συνεχώς έδαφος. Το 2016 όμως ήταν χρονιά-σταθμός. Ακριβώς γιατί ανακόψαμε αυτή την πορεία. Το 2016 ο παγκόσμιος τουρισμός αυξήθηκε κατά 4 σχεδόν τοις εκατόν, την στιγμή που η αύξηση των περιηγητών στη χώρα μας προσέγγιζε το 20%.

Αναμφίβολα κάποιες εξελίξεις σε ανταγωνιστικούς μας προορισμούς συνέβαλαν σ' αυτή την αύξηση. Όμως, αδικούμε τους εαυτούς μας, τις προσπάθειες και τους κόπους μας εάν πιστώσουμε το επίτευγμα αυτό μόνο σε εξωγενείς παράγοντες. Οφείλουμε να αναγνωρίσουμε ότι, δημόσιος και ιδιωτικός τομέας, επαγγελματικοί και κοινωνικοί φορείς συντονιστήκαμε, συνεργαστήκαμε και μέσα σε τέσσερα χρόνια πετύχαμε περισσότερα απ' όσα την τελευταία 20ετία, σε συνθήκες μάλιστα που ήταν σαφώς δυσμενέστερες.

Με μια σειρά σημαντικών πολεοδομικών και άλλων κινήτρων που προώθησε το κράτος αμέσως μετά την κορύφωση της οικονομικής κρίσης στον τόπο μας, κατορθώσαμε να γίνουν στη βιομηχανία σημαντικές επενδύσεις εμπλουτισμού και αναβάθμισης ξενοδοχειακών μονάδων και άλλων τουριστικών υποδομών.

Επρόκειτο για ένα πολύ σημαντικό μέτρο, το οποίο χωρίς οικονομικό κόστος για το κράτος, είχε πολλαπλασιαστικά οφέλη για την οικονομία στο σύνολό της, αφού πέραν της αναβάθμισης του τουριστικού μας προϊόντος, συνέβαλε στην ενεργοποίηση κι άλλων κλάδων της οικονομίας.

Ως απόρροια των πολεοδομικών κινήτρων καταφέραμε να προσθέσουμε, ύστερα από πολλά χρόνια συνεχούς συρρίκνωσης, σημαντικό αριθμό νέων, ποιοτικά αναβαθμισμένων κλινών. Υπολογίζουμε ότι η τουριστική βιομηχανία ενισχύθηκε με περίπου 10.000 νέες κλίνες, γεγονός που δημιουργεί νέες δυνατότητες και προοπτικές.

Στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, αλλά και στην προσέλκυση επενδύσεων στην ξενοδοχειακή βιομηχανία, οι οποίες ξεπερνούν τα 450 εκατομμύρια ευρώ, συνέβαλε επίσης η ολοκλήρωση ή και εξαγγελία σημαντικών έργων υποδομής, όπως οι μαρίνες και το καζίνο.

Βελτίωση ανταγωνιστικότητας σημαίνει ασφαλώς και μείωση ή συγκράτηση του κόστους. Καθοριστικής σημασίας ήταν οι μειώσεις σε φορολογίες και άλλες λειτουργικές δαπάνες που έθεταν την ξενοδοχειακή μας βιομηχανία σε δυσμενή θέση έναντι των συναδέλφων μας σε ανταγωνιστικούς προορισμούς. Αναφέρω, ενδεικτικά μόνο, τον φόρο ακίνητης ιδιοκτησίας ο οποίος τα τελευταία χρόνια είχε εξελιχθεί σε ένα από τα μεγαλύτερα βαρίδια για την ξενοδοχειακή μας βιομηχανία και όχι μόνο.

Πολύ σημαντικό βήμα αποτέλεσε επίσης η φιλελευθεροποίηση των πτήσεων τόσο από υφιστάμενες όσο και από νέες αγορές, η οποία δημιούργησε μια νέα δυναμική και διεύρυνε τις προοπτικές περαιτέρω ανάπτυξής τους, περιορίζοντας την υπερεξάρτησή μας από μία - δύο συγκεκριμένες αγορές.

Κύριε Πρόεδρε,
Κυρίες και κύριοι,

Η δεύτερη κατεύθυνση, όπως έχω ήδη επισημάνει, αφορούσε την επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου. Αναφέρω μόνο δύο αριθμητικά δεδομένα τα οποία πιστεύω καταδεικνύουν την πρόοδο που έχει επιτευχθεί στην προσπάθεια για επίτευξη και αυτού του στόχου.

- Τη χειμερινή περίοδο 2015-16 σημειώθηκε σημαντική αύξηση του τουριστικού ρεύματος προς το νησί μας της τάξης του 30%, ενώ η αύξηση όλης της χρονιάς ήταν 20%.
- Κατά τους χειμερινούς μήνες του 2016, δηλαδή την τριμηνία Ιανουαρίου-Μαρτίου και τη διμηνία Νοεμβρίου-Δεκεμβρίου, επισκέφθηκαν την Κύπρο 464.000 τουρίστες, αριθμός που αντιστοιχεί σε αύξηση 23% σε σύγκριση με το 2015 και 54% σε σύγκριση με το 2014.

Θέλω με αυτή την ευκαιρία να χαιρετίσω τις προσπάθειες που γίνονται από το κράτος, την Hermes Airports και τον ΚΟΤ για προσέλκυση τουριστών και από εναλλακτικές αγορές, όπως η Κίνα, καθώς και για ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού, όπως υγείας και ευεξίας, αλλά και αθλητικού, γαμήλιου, συνεδριακού και θρησκευτικού τουρισμού.

Κλείνοντας αυτή τη σύντομη αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης, θα ήθελα να σημειώσω ότι ο τρόπος με τον οποίο, ως κράτος, ως επιχειρηματικός κόσμος και ως εργαζόμενοι, αντιδράσαμε στην πρόσφατη οικονομική κρίση, έκανε πολλούς στο εξωτερικό να στρέψουν με ενδιαφέρον το βλέμμα τους προς τη μικρή μας χώρα, διαβλέποντας οικονομικές προοπτικές και επενδυτικές ευκαιρίες.

Η σωστή και άμεση αντίδραση όλων των φορέων της κυπριακής οικονομίας στη διάρκεια της κρίσης, αποδεικνύει –και δεν είναι η πρώτη φορά– ότι σε δύσκολες συνθήκες μπορούμε να συνεργαζόμαστε για το κοινό καλό. Ότι ο κίνδυνος μας ενώνει και η ανατροπή των αρνητικών εξελίξεων καθίσταται ο συλλογικός μας στόχος. Από την στιγμή όμως που μπορούμε να δουλεύουμε σκληρά για να πετυχαίνουμε τους κοινούς μας στόχους, θα πρέπει να μάθουμε να το κάνουμε αυτό σε συστηματική βάση και όχι μόνο όταν βρισκόμαστε σε κίνδυνο.

Με την ευκαιρία, θα ήθελα να θυμίσω ότι από τις πρώτες κιόλας συναντήσεις μας με την Τρόικα, το 2013, δηλώναμε την πεποίθησή μας ότι ο τουρισμός μπορούσε να οδηγήσει την οικονομία σε τροχιά ανάκαμψης και ότι στα επόμενα πέντε χρόνια, δηλαδή μέχρι το 2018, ήταν εφικτό να φτάναμε στους 3,5 εκατομμύρια τουρίστες ετησίως, από 2,4 εκατομμύρια που ήταν τότε. Κάποιοι, τότε, μας θεωρούσαν υπεραισιόδοξους. Όχι όμως και σήμερα, που διαπιστώνουν ότι ο συγκεκριμένος στόχος είναι πιθανόν επιτευχθεί ένα χρόνο νωρίτερα, δηλαδή από φέτος.

Κύριε Πρόεδρε,
Κυρίες και κύριοι,

Ο ρόλος, όμως, και η αποστολή μας ως οργανωμένων φορέων της βιομηχανίας, δεν είναι ούτε να απαριθμούμε επιτυχίες και να επαναπαυόμαστε, ούτε ασφαλώς να μοιράζουμε εύσημα και ευχαριστίες. Αναμφίβολα και αυτά είναι σημαντικά, γιατί αναδεικνύουν τις δυνατότητές μας και προσθέτουν στην αυτοπεποίθησή μας.

Νομίζω, όμως, ότι όλα αυτά τα χρόνια, εκείνο που μάθαμε πολύ καλά – δυστυχώς με τον δύσκολο τρόπο – είναι ότι καμιά επιτυχία δεν πρέπει να θεωρείται δεδομένη.

Ότι όλα γύρω μας αλλάζουν με ιλιγγιώδεις ρυθμούς και πρέπει να είμαστε συνεχώς σε εγρήγορση για να προσαρμοζόμαστε με δημιουργικότητα και ευελιξία στα νέα, κάθε φορά, δεδομένα.

Αναγνωρίζουμε ότι τα κίνητρα και σχέδια που προώθησε το κράτος μετά το 2013, τα οποία ο ΠΑΣΥΞΕ αξίωσε εδώ και δεκαετίες, συνέβαλαν τα μέγιστα στις επιδόσεις των τελευταίων χρόνων. Είναι, όμως, αρκετά για να εγγυηθούν τη συνέχιση της επιτυχίας, σε περίπτωση που ανταγωνιστικοί μας προορισμοί βρεθούν ξανά σε συνθήκες πολιτικής σταθερότητας και επανέλθουν δυναμικά;

Μήπως το καζίνο, τα γήπεδα γκολφ και οι μαρίνες, τα οποία συμβάλλουν ουσιαστικά στον εμπλουτισμό του τουριστικού μας προϊόντος, μας καθιστούν καινοτόμους και πρωτοπόρους, όταν μιλάμε για υποδομές και υπηρεσίες που εδώ και χρόνια προσφέρουν οι περισσότεροι ανταγωνιστές μας;

Μπορούμε να υποτιμήσουμε το γεγονός ότι παρά τις συνεχείς προσπάθειές μας και τις πολλές αναδιαρθρώσεις δανείων που έχουν γίνει, ο κλάδος μας εξακολουθεί να θεωρείται υπερδανεισμένος;

Όλα αυτά καταδεικνύουν ότι έχουμε ακόμη πολύ δρόμο να διανύσουμε. Γι' αυτό σήμερα, είμαστε εδώ για να θέσουμε τους νέους μας στόχους και επιδιώξεις, αναγνωρίζοντας την τεράστια σημασία της τουριστικής και ξενοδοχειακής βιομηχανίας στην εθνική οικονομία.

Η προσπάθεια για βελτίωση της ανταγωνιστικής μας θέσης δεν είναι μια διαδικασία που ολοκληρώνεται, ούτε ασφαλώς έχουμε την πολυτέλεια να την αφήσουμε να ατονήσει.

Από την πλευρά μας, ως επιχειρηματίες του ξενοδοχειακού κλάδου, οφείλουμε να προσφέρουμε διαρκώς ανανεωμένο προϊόν σε ανταγωνιστικές τιμές, αξιοποιώντας τεχνολογίες και πρακτικές που συνάδουν με τη σωστή διαχείριση πόρων και πρωτίστως τη σωστή αξιοποίηση του ανθρώπινου μας δυναμικού.

Παράλληλα, εντεινουμε την προσπάθεια να πείσουμε για την ανάγκη δημιουργίας του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου Κύπρου, ενός επίσημου φορέα του ιδιωτικού τομέα, ο οποίος θα εκπροσωπεί τα συμφέροντα και θα αυτορυθμίζει τον κλάδο και θα αποτελεί έναν Θεσμικό Σύμβουλο του Κράτους επί ξενοδοχειακών θεμάτων.

Αναγκαία προϋπόθεση επιτυχίας αποτελεί επίσης η συνέχιση και εντατικοποίηση της μεταρρυθμιστικής προσπάθειας που έχει ξεκινήσει, στον δημόσιο, τον ημιδημόσιο αλλά και τον ιδιωτικό τομέα.

Ο στόχος για σταθερή και υγιή ανάπτυξη θα επιτευχθεί μόνο με την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων, που θα οδηγήσουν στη θεμελίωση μιας σύγχρονης, ευέλικτης και ανταγωνιστικής οικονομίας. Μιας οικονομίας που θα ευνοεί την υγιή επιχειρηματικότητα και την προσέλκυση επενδύσεων. Αποφασιστικό βήμα προς αυτή την κατεύθυνση πιστεύουμε ότι θα αποτελέσει η δημιουργία του Υφυπουργείου Τουρισμού και η ολοκλήρωση του νέου στρατηγικού σχεδιασμού για τον τουρισμό, το όραμα και οι στόχοι του οποίου συμμεριζόμαστε.

Ταυτόχρονα, η προσπάθειά μας για επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου και ανάπτυξη του χειμερινού τουρισμού πρέπει να συνεχιστεί και να εντατικοποιηθεί.

Η επιμήκυνση είναι ζωτικής σημασίας και για έναν ακόμη πολύ σημαντικό στόχο που πρέπει να θέσουμε και να πετύχουμε: Να προσελκύσουμε στη βιομηχανία ξανά τους νέους μας. Να επενδύσουμε στην εκπαίδευσή τους, αλλά να το κάνουμε για μια βιομηχανία που θα τους προσφέρει εργασία 10, 11 ή και 12 ακόμη μήνες τον χρόνο, όχι έξι ή επτά μήνες, όπως συμβαίνει σήμερα.

Εμείς πιστεύουμε στη δυνατότητα της τουριστικής βιομηχανίας να δημιουργήσει και να διατηρήσει θέσεις εργασίας με προοπτική. Ακόμη και σήμερα, 9% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού απασχολείται στα ξενοδοχεία και τα εστιατόρια. Αν σ' αυτούς συνυπολογίσουμε όλους τους άλλους εργαζόμενους στον ευρύτερο τουριστικό τομέα και σε παρεμφερείς κλάδους (αεροδρόμια, λιμάνια, ταξιδιωτικά γραφεία, εταιρείες λεωφορείων, ταξί και ενοικίασης οχημάτων και άλλα) ο καθένας μπορεί να αντιληφθεί τη σημασία και συμβολή του κλάδου στην αγορά εργασίας. Και είναι με ιδιαίτερη χαρά που διαπιστώνουμε ότι υπάρχει αυξημένο ενδιαφέρον από πλευράς των νέων μας.

Κυρίες και κύριοι,

Το δικό μας σλόγκαν την περίοδο της κρίσης, όταν στον τόπο μας κυριαρχούσε η απογοήτευση και η ανασφάλεια, ήταν «να μετατρέψουμε την κρίση σε ευκαιρία». Νομίζω ότι σήμερα, ως κράτος και ως επιχειρήσεις, ως συνδικαλιστικές οργανώσεις και ως εργαζόμενοι, μπορούμε να αισθανόμαστε περήφανοι για όσα πετύχαμε στον τουριστικό τομέα τα τελευταία χρόνια.

Οι δυνατότητες περαιτέρω ανάπτυξης υπάρχουν, οι προοπτικές είναι τεράστιες και καλούμαστε όλοι να τις αξιοποιήσουμε, ενεργώντας με τόλμη, με ταχύτητα και ευελιξία, με δημιουργικότητα και αποφασιστικότητα.

Κύριε Πρόεδρε,

Ολοκληρώνοντας, θα ήθελα να σας ευχαριστήσω ξανά για την παρουσία σας και για το ζωηρό ενδιαφέρον που επιδεικνύετε για την τουριστική μας βιομηχανία. Θα ήθελα επίσης να σας ευχηθώ κάθε επιτυχία στη νέα δύσκολη προσπάθεια που θα καταβάλετε τις επόμενες μέρες για το Κυπριακό. Προσβλέπουμε σε θετικές εξελίξεις, για να βρεθούμε επιτέλους πιο κοντά στον στόχο της επανένωσης της πατρίδας μας.

Ευχαριστώ επίσης,

- τον αρμόδιο Υπουργό κ. Γιώργο Λακκοτρύπη και τους άλλους υπουργούς που άμεσα ή έμμεσα εμπλέκονται στα θέματα της τουριστικής βιομηχανίας και ενισχύουν τη συλλογική προσπάθεια που καταβάλλουμε,
- τις Επιτροπές της Βουλής και ιδιαίτερα την Επιτροπή Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού,
- τον Πρόεδρο, το Διοικητικό Συμβούλιο και τα στελέχη του ΚΟΤ,
- το ΚΕΒΕ, την ΟΕΒ, τις ηγεσίες του Συνδέσμου Ταξιδιωτικών Πρακτόρων και του ΣΤΕΚ,
- τις αεροπορικές εταιρείες και την Hermes Airports,
- τους Συνδέσμους Διευθυντών Ξενοδοχείων ΠΑΣΥΔΙΞΕ και το Institute of Hospitality (Cyprus).
- τον Επίσημο Χορηγό-Στρατηγικό Συνεργάτη του Συνδέσμου μας, τον Οίκο PwC Cyprus.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες θέλω να απευθύνω προς τις Συνδικαλιστικές Οργανώσεις, τις οποίες θεωρούμε σημαντικό μας εταίρο και συνεργάτη σ' αυτή την προσπάθεια. Γιατί οι εξελίξεις των τελευταίων χρόνων απέδειξαν ότι η ανάπτυξη και η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της τουριστικής και ξενοδοχειακής μας βιομηχανίας, είναι η μόνη οδός που μπορεί να εγγυηθεί τις θέσεις εργασίας και τα δικαιώματα των εργαζομένων.

Θερμές ευχαριστίες θα ήθελα να απευθύνω και προς τους συνεργάτες μου, τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τον Γενικό Διευθυντή, τη Γραμματεία και τα Μέλη του Συνδέσμου για την υποστήριξη και συνεργασία τους.

Σας ευχαριστώ.